

KRISTIANSAND TINGRETT

KJENNELSE

Avsagt: 16.06.2016
Sak nr.: 15-142043KON-KISA/21
Dommer: Tingrettsdommer Thom Arne Hellerslia
Protokollfører:
Saken gjelder: Konkurskarantene

mot

Alf Sigmund Andersen Flørnes

KJENNELSE

Konkurs hos Krossen Veiservice AS ble åpnet 09.10.2015.

Advokat Øystein Vikstøl ble oppnevnt som bostyrer. I sluttinnberetning av 26. april 2016 er det anbefalt at det ilegges konkurskarantene for styreleder Alf Sigmund Flørnes. Flørnes fikk mulighet til å uttale seg til spørsmålet og begjære rettsmøte. Ved erklæring av 9. mai 2016 overfor bostyrer, begjærte Flørnes muntlige forhandlinger om spørsmålet. Rettsmøte ble avholdt onsdag 15. juni 2016. Flørnes møtte og avga forklaring. Også bostyrer møtte.

Fra sluttinnberetningen fra bostyrer gjengis følgende:

IX. Straffbare forhold:

1. Gammel straffelov §§ 282, 283, alt. ny straffelov §§ 404, 405 (Boforringelse).

Alle overnevnte bestemmelser ilegger straffeansvar for den som foretar en uforsvarlig handling som er egnet til å hindre at en eller flere fordringshavere ikke får oppgjør når skyldneren, altså konkursdebitor, står i fare for å bli insolvent ved handlingen.

Av VII under punkt 2 «omstøtelige forhold/andre forhold» fremgår det at bostyret ved gjennomgang av driftskontoen til Krossen Veiservice AS fant følgende forhold:

«Den 22.05.2015 overføres kr. 170 000,- til Alf Sigmund A. Flørnes.

Den 18.08.2015 overføres kr. 300 000,- til Alf Sigmund A. Flørnes.»

Begge uttakene er gjort etter at driften stoppet opp den 10.03.2015.

Flørnes har fortalt at dette var tilbakebetaling av deler av aksjekapitalen. Det synes imidlertid for bostyret overveiende sannsynlig at Flørnes må ha visst at dette ville kunne føre til at selskapet ble insolvent ved uttak av såvidt betydelige beløp og etter at driften var stoppet opp.

Det er derfor bostyrets vurdering at det er skjellig grunn til mistanke om at overnevnte straffebestemmelser er overtrådt.

Det forhold at nevnte kr. 470 000,- er innbetalt boets konto forrykker ikke bostyrets vurdering på dette punktet.

Tilbakebetalingene er gjort som følger:

30.11.2015 fra Alf Sigmund A. Flørnes kr. 170 000,-

2. Gammel straffelov §§ 275, 276, alt. ny straffelov §§ 390, 391 (Utroskap).

Bostyret er også av den oppfatning at de forhold som er nevnt overfor også kan være straffbare etter utroskapsbestemmelsene enten etter den gamle eller nye straffelov.

Aksjelovens kap. 12:

Aksjelovens kap. 12 innehar regler om nedsetting av aksjekapitalen og således tilbakebetaling til aksjonærene.

I nærværende tilfelle er ingen av reglene i aksjelovens kap. 12 fulgt vedr. tilbakebetaling av aksjekapital. Dette gjelder aksjelovens

- § 12-1 beslutning av generalforsamlingen,*
- § 12-2 beregning av krav til egenkapital m.v.,*
- § 12-3 styrets forslag til å nedsette aksjekapitalen,*
- § 12-4 melding til Foretaksregisteret,*
- § 12-5 kreditorvarsel.*

Ingen av reglene for tilbakebetaling av aksjekapitalen er hverken fulgt eller hensyntatt av Flørnes og dette kan være straffbart etter aksjelovens § 19-1.

Det er således bostyrets oppfatning at reglene i aksjelovens kap. 12 er fullstendig tilsidesatt og heller ikke hensyntatt og dette kan medføre straff etter aksjelovens § 19-1.

Det er ikke bostyrets mening at nærværende behandling av straffbare forhold er uttømmende.

Nærværende innberetning vil således å bli oversendt Agder Politidistrikt for nærmere gjennomgang.

X. Karantenebetingende forhold:

En skyldner hvis bo er tatt under konkursbehandling, kan settes i konkurskarantene av skifteretten dersom

1) vedkommende med skjellig grunn mistenkes for en straffbar handling i forbindelse med konkursen eller den virksomhet som har ført til insolvensen, eller

2) det må antas at vedkommende på grunn av uforsvarlig forretningsførsel er uskikket til å stifte et nytt selskap eller å være styremedlem eller daglig leder (administrerende direktør) i et selskap.

Ved avgjørelsen skal det legges vekt på om det under hensyn til skyldnerens handlemåte og forholdene for øvrig synes rimelig å sette ham i karantene.

Det fremgår av Eidsivating lagmannsretts kjennelse av 01.10.2012, dok. nr. LE-2012-12537 følgende:

"Formålet med innføringen av reglene om konkurskarantene var først og fremst å hindre såkalte "konkursgjengangere" i å utøve næringsvirksomhet. Det vises blant annet til Ot.prp.nr. 50 (1980-1981) på side 50. I "Konkurskarantene – vilkår og virkning", (2001) på side 12, uttaler Schonhowd at til tross for at reglene først og fremst er myntet på konkursgjengangere, er det intet i veien for å benytte reglene om konkurskarantene også på første gangs konkursdebitorer, etter en nærmere vurdering. Schonhowd fremholder at reglene om konkurskarantene i et slikt perspektiv har et tilleggsformål av individualpreventiv art, nemlig å hindre at en første gangs konkursdebitor blir en konkursgjenganger. Etter lagmannsrettens syn må det imidlertid være tale om forholdsvis graverende forhold, for at det skal være aktuelt å ilegge karantene for en første gangs konkursdebitor."

Som det fremgår av nærværende av behandlingen under V (roller) på s. 5 har styreleder vært innblandet i følgende konkurser:

13.05.1946 – Alf Sigmund Andersen Flørnes

Org.nr.: 975347575, Kristiansand Akvarium AS
Rolle: Styreleder, Avslutningsdato for konkurs 30.03.2011

Org.nr.: 871058172, Kefa Eiendom AS
Rolle: Styreleder
Rolle Daglig leder, Avslutningsdato for konkurs 18.09.2012

Org.nr.: 989999001, Agape Holding AS
Rolle: Styreleder, Avslutningsdato for konkurs 18.09.2012

Org.nr.: 965158952, Hafs Invest AS
Rolle: Styreleder
Rolle: Daglig leder, Avslutningsdato for konkurs 15.10.2013

Org.nr.: 988550442, Building AS
Rolle: Styreleder, Avslutningsdato for konkurs 13.11.2015

Tor Ivar Utsogn har ikke vært involvert i tidligere konkurser.

Som det fremgår av behandlingen av straffbare forhold er bostyret av den oppfatning av at det er skjellig grunn til mistanke om overtredelse av boforringelsesbestemmelsene i den gamle straffelovens §§283 og 283,

alt. ny straffelovs §§ 404 og 405, samt utroskapsbestemmelsene i den gamle straffelovens §§ 275 og 276, alt. ny straffelovs §§ 390 og 391.

Hensyntatt styreleders involvering i 5 øvrige konkurser av relativt ung alder, samt hva som er anført under straffbare forhold, er det bostyrets konklusjon at man i nærværende tilfelle anbefaler konkursskarantene for Alf Sigmund Andersen Flørnes, født 13.05.1946, idet disse forholdene gjør ham uskikket til å stifte nytt selskap eller inneha verv som daglig leder eller styreleder, slik at vilkårene i konkurslovens § 142 1. og 2. ledd etter bostyrets oppfatning er oppfylt.

Nærværende oversendes Agder Politidistrikt, samt Alf Sigmund Andersen Flørnes for særskilt vurdering av det foreslåtte.

I rettsmøtet 15. juni 2016 avga Flørnes forklaring, som ble protokollert, og som gjengis i det følgende:

Flørnes og Utsogn har vært venner lenge. Avtalen dem imellom var at Utsogn skulle ta seg av det praktiske ved driften av selskapet, og ikke Flørnes. Utsogn ble så syk, med hjerteproblemer. Flørnes sa da at de burde legge ned virksomheten. Utsogn gikk da i forhandlinger med Esso. Forhandlingene var krevende, men til slutt kom de fram til en løsning. Esso skulle betale ca. kr 1 mill. til Krossen Vegservice AS. 22. mai 2015 ble det betalt ut ca kr 380.000,-, slik at det sto kr 5-600.000. på konto. Flørnes spurte da hvor mye utestående det var. Utsogn svarte ca kr 15.000,-, og det ble så utbetalt kr 170.000,- til Flørnes. Flørnes spurte noe senere Utsogn igjen om det var noe utestående, og fikk til svar fra Utsogn ca kr 30.000,-. Flørnes spurte igjen Utsogn om han kunne overføre noe til ham, og det ble overført kr 300.000,- til Flørnes. De trodde begge to at alt var i orden. Det var Utsogn som foretok utbetalingene, og Flørnes som spurte om å få et beløp utbetalt. Den første gangen han hørte at de skyldte mer i mva, var i oktober 2015. Han har aldri gjort noe han trodde var ulovlig. Alt er nå betalt tilbake igjen til boet. Flørnes var ikke i kontakt med regnskapsfører eller revisor for utbetalingene, han vet ikke om Utsogn hadde slik kontakt, og spurte heller ikke Utsogn om han hadde slik kontakt. Det som ble tatt ut var deler av innskutt aksjekapital på kr 600.000,-. Han kjente ikke til at det var egne bestemmelser i aksjeloven om hvordan man skal forholde seg når det gjelder innskutt aksjekapital. Det var ikke meningen å gjøre noe ulovlig som skulle være til skade for selskapet.

Flørnes sitter også i styret i selskapet FSeven Fritid AS, som driver med eiendom, og Royal Seafood, et selskap som har vært uten drift siste 2-3 år. Sønnen hans sitter også i styret i FSeven Fritid AS. Dette selskapet eier en hytte, og driver utleie av hytta, en fritidshytte på Brokke. Han er det eneste styremedlemmet i Royal Seafood. Han ber om at en eventuell konkursskarantene ikke får virkning for eksisterende verv.

Når det gjelder andre selskaper som er gått konkurs og som han har vært involvert i, var Kefa Eiendom, Agape Holding, Hafs Invest og Building i samme konsern. Det var ikke straffbare forhold i tidligere konkurser.

Rettenns bemerkninger

Forutsetningsvis skal konkurskarantene kunne ilegges på et forholdsvis summarisk grunnlag, uten de samme krav til bevis eller bevisførsel som for eksempel i en straffesak, jf. Rt-1993-100. Det vil være tilstrekkelig for retten å bygge på opplysninger framkommet ved bokettersyn, bostyrets innstilling og merknadene fra den som ilegges konkurskarantene, jf. RG-1998-1010. Det dreier seg da heller ikke om straff, men om et beskyttelsestiltak mot uønsket forretningsførsel i form av virksomhet med begrenset ansvar, en beskyttelse som justiskomiteen i Innst.O.nr. 4 (1989-90) beklaget ble benyttet i for liten utstrekning.

Den prinsipale målgruppen er de såkalte konkursgjengangere eller konkursryttere, jf. Ot.prp. nr. 50 (1980-81) s. 50 og Ot.prp.nr. 39 (1982-83) s. 9. I tillegg tas sikte på å luke ut useriøse forretningsdrivende, jf. Ot.prp.nr. 26 (1998-99) s. 128.

Grunnvilkåret for konkurskarantene er at det må være noe å bebreide den som ilegges karantene, enten i form av straffbar handling, eller uforsvarlig forretningsførsel, jf. konkursloven § 142 første ledd nr. 1 og 2. Etter nr. 1 må det foreligge skjellig grunn til mistanke om at en straffbar handling av tilstrekkelig relevans og alvorlighet er begått, jf. Innst.O.nr. 50 (1975-76) s. 21 og Innst.O.nr. 56 (1983-84) s. 17, og for at de subjektive vilkår for straff er til stede. Som i straffeprosessen innebærer kravet til skjellig grunn etter praksis sannsynlighetsovervekt, jf. RG-1995-623. For at nr. 2 skal få anvendelse må det påvises uforsvarlig forretningsførsel som grunnlag for å anta at den eller de ansvarlige for denne, er uskikket til å stifte eller lede selskap med begrenset ansvar.

Det skal foretas en totalvurdering, hvorunder også rimeligheten ved bruk av konkurskarantene inngår, jf. konkursloven § 142 annet ledd. I praksis er det krevd noe mer omfattende eller alvorlige forgåelser for å ilegge karantene for personer som ikke tidligere har vært under konkurs eller involvert i konkurs på relevant kritikkverdig måte. Kriterier vil da særlig være utilbørlig berikelse eller unndragelser av betydning, jf. RG-1993-179 og RG-1998-1010, eller meget slett eller fraværende regnskapsførsel, jf. Ot.prp.nr. 26 (1998-99) s. 128.

I denne saken er det slik at Flørnes tok ut først kr 170.000,- og deretter kr 300.000,-, i en periode der selskapet ikke hadde midler til å dekke alle kreditorer – det er meldt krav for mer enn kr 500.000,- i konkursboet. Uttakene skjedde også kort tid før konkursåpningen. Utbetalingene skulle være tilbakebetaling av tidligere innskutt aksjekapital. Tilbakebetalingen har imidlertid skjedd uten at bestemmelsene i aksjeloven om nedregulering/tilbakebetaling av aksjekapital på noen måte er blitt fulgt. Uttakene utgjør derfor helt klare brudd på viktige bestemmelser i aksjeloven om beskyttelse av selskapets aksjekapital. Uttakene synes å ha skjedd uten særlig tanke for grunnleggende særtrekk ved aksjeselskapet som selskapsform, der dette er et selvstendig rettssubjekt som står som eier av

aksjekapitalen. Uttakene utgjør klart uforsvarlig forretningsførsel iht. konkursloven § 142 første ledd nr. 2.

Det foreligger etter rettens oppfatning også skjellig grunn til mistanke om straffbare forhold. Retten viser i denne forbindelse til straffeloven av 1902 § 285 annet ledd, jf. straffeloven av 2005 § 404, om uberettiget formuesforringelse, samt til aksjeloven § 19-1. Når det gjelder utroskap – straffeloven av 1902 § 275, jf. straffeloven av 2005 § 404, er det imidlertid uklart om kravet til uberettiget vinnings hensikt er oppfylt. Retten viser på dette punkt til forklaringen fra Flørnes om at han trodde at det ikke forelå gjeld i selskapet som var til hinder for at aksjekapitalen ble tilbakebetalt, og at han ikke var kjent med aksjelovens bestemmelser om hvordan dette skulle håndteres.

I formildende retning viser retten til at beløpene er betalt tilbake til boet forholdsvis raskt etter at bostyrer krevde dette. I skjerpende retning nevner retten at Flørnes har vært involvert i fem tidligere konkurs i de senere år, riktignok slik at fire av konkursene hadde en indre sammenheng i og med at selskapene tilhørte samme konsern.

Retten er kommet til at uttakene innebærer en såpass klar svikt i hvordan formuesmassen i et selskap lovlig skal håndteres, at det bør ilegges konkurskarantene, og at konkurskarantene ikke framstår som urimelig, jf. konkursloven § 141 annet ledd.

Under noe tvil har retten kommet til at konkurskarantenen ikke får virkning for eksisterende verv. Retten viser i denne forbindelse til at beløpene er betalt tilbake og at det ikke synes å ha foreligget en hensikt om å tilgodese seg selv framfor andre. Retten viser også til karakteren av de to selskapene Flørnes i dag er styreleder for – et mindre utleieselskap og et selskap uten drift.

Det har tatt noe tid siden bobehandlingen ble åpnet, og retten finner at konkurskarantenen bør få virkning fra i dag, jf. konkursloven § 142 tredje ledd annet punktum.

SLUTNING

Alf Sigmund Andersen Flørnes, f. 13.05.1946, ilegges konkurskarantene i henhold til konkursloven § 142 tredje ledd, jf. første ledd nr. 1 og 2, slik at han for et tidsrom av to år regnet fra i dag ikke kan stifte aksjeselskap, forretningsavdeling av utenlandsk aksjeselskap, næringsdrivende stiftelse, boligbyggelag, borettslag eller samvirkelag, eller påta seg eller reelt utøve nye verv som medlem eller varamedlem av styret eller som administrerende direktør i slikt selskap.

Konkurskarantenen har virkning fra i dag og fram til 16. juni 2018.

Retten hevet

Thom Arne Hellerslia

Kjennelsen meddeles påtalemyndigheten og bostyrer og forkynnes for saksøkte. Melding om konkurskarantenen sendes Konkursregisteret.

Ankefristen er én måned, jf. konkursloven § 153.